

רע"פ 7029/15 - סארי צאנורי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 7029/15

לפני:

כבוד השופט ס' גובראן

המבקש:

סארי צאנורי

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בנצרת מיום 17.9.2015 בעפ"ת
51753-09-14 ועפ"ת 64149-09-14 שניתן על ידי
כבוד השופטים: א' הלמן, י' שטרית וס' דבור;
עו"ד יצחק הוס

בשם המבקש:

עו"ד אייל כהן

בשם המשיבה:

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטים א' הלמן, י' שטרית וס' דבור) מיום 17.9.2015. במסגרת פסק הדין, נדחה ערעור המבקש בעפ"ת 64149-09-14 על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בנצרת (השופט ד' שרון-גרין) בת"ד 2966-04-12 מיום 1.9.2014; והתקבל חלקית ערעור המשיבה שכנגד בעפ"ת 51753-09-14, כך שהושתו על המבקש חמישה חודשי מאסר בפועל אשר ירצו בעבודות שירות חלף חודש מאסר בפועל, בעוד שיתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנם, כפי שיפורט להלן.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע, לאחר שמיעת הראיות, בעבירות של הפקרה לאחר פגיעה, לפי סעיפים 64א(א) ו-40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן בהתאמה: פקודת התעבורה ו-עבירת הפקרה לאחר פגיעה); ונהיגת רכב ללא ביטוח, לפי תקנה 2(א)(ב) לתקנות ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.
3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 15.11.2010 נהג המבקש ברכבו מסוג טויוטה (להלן: הטויוטה) לכיוון צומת עפולה עילית-גבעת המורה (להלן: הצומת). המבקש נהג באותה עת, כאשר נהיגתו ושימוש ברכב לא היו מכוסים על ידי פוליסת ביטוח בת תוקף. באותו זמן, בכיוון ההפוך של הכביש, נהג א.פ. (להלן: המתלונן) ברכב מסוג ניסן (להלן: הניסן), ועמו נסעה נכדתו הקטינה (להלן: המתלוננת). בהגיעו של המתלונן לצומת, החל לבצע פנייה שמאלה, ואילו המבקש שנסע בכיוון הנגדי חצה את הצומת באותה עת בנסיעה ישרה. עקב כך, התנגשו הטויוטה והניסן, וכתוצאה נפגעו המתלונן והמתלוננת ונזקקו לטיפול רפואי ולהשגחה. על פי המתואר בכתב האישום המתוקן, על אף שהמבקש ידע או היה עליו לדעת כי בנסיבות המקרה עלול להיפגע אדם, הוא לא עצר את רכבו בסמוך למקום על מנת לתת עזרה אפשרית לנפגעים ולהזעיק את כוחות ההצלה.
4. בהכרעת הדין מיום 24.12.2013, קבע בית משפט השלום כממצא עובדתי, כי המבקש עזב את מקום התאונה במהירות, מבלי לבדוק את שלומם של המעורבים בה, ועצר בחנייה אחורית וחשוכה של סופרמרקט המרוחקת לכל הפחות 200-300 מטרים ממקום התאונה. כן, נקבע כי המבקש ביצע שיחת טלפון מחניית הסופרמרקט, אך לא לכוחות ההצלה. בנוסף, בית משפט השלום עמד על כך שאין מחלוקת ביחס לעובדה כי גם המתלונן וגם המתלוננת נפגעו בתאונה, אף אם אין מדובר בפגיעות קשות. בית המשפט קבע, כי הוכחה מעבר לכל ספק סביר אשמתו של המבקש בעבירת ההפקרה לאחר פגיעה, שכן מתקיימים בעניינו כל רכיבי העבירה, וביניהם מעורבות בתאונה בה נפגעו בני אדם; ידיעה סובייקטיבית ואובייקטיבית לעצם קיום התאונה ולאפשרות הפגיעה; והעובדה כי לא עצר במקום התאונה או בסמוך אליו ולא הזעיק כל עזרה.
5. ביום 1.9.2015 גזר בית משפט השלום את עונשו של המבקש. במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם, בחן בית משפט השלום את הפגיעה בערכים המוגנים, את נסיבות ביצוע העבירה ואת מדיניות הענישה הנהוגה. בית המשפט עמד על כך שעבירת ההפקרה פוגעת בערך הסולידריות החברתית, ומשקפת כשל מוסרי-אנושי והתנהגות אנטי-חברתית. עוד נקבע כי בשל חומרת העבירה, האינטרס הציבורי מחייב הטלת עונש ממשי בדמות מאסר בפועל. ביחס לנסיבות ביצוע העבירה, בית המשפט ציין לקולה את תוצאות התאונה שאינן מן החמורות, כלשונו. לאחר שעמד על מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מן הסוג שביצע המבקש, קבע בית משפט השלום, כי מתחם העונש ההולם נע בין חודש לשנת מאסר בפועל; פסילת רישיון נהיגה בפועל לתקופה שבין שלוש לחמש שנים; וקנס שנע בין 800 ש"ח ל-2,500 ש"ח.
6. בבואו לקבוע את העונש בתוך המתחם, התייחס בית משפט השלום למספר נסיבות מקלות וביניהן, חלוף הזמן מקרות התאונה ונסיבות חייו המורכבות של המבקש. לצד זאת, שקל בית המשפט לחומרה נסיבות נוספות שאינן קשורות בביצוע העבירה, וביניהן עברו התעבורתי של המבקש שאינו קל; הימנעותו מנסילת אחריות אקטיבית; והעדר המלצה טיפולית שיקומית בעניינו, לצד הערכה לסיכון גבוה להישנותה של התנהגות מפרת חוק, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן. כמו כן, נלקחה בחשבון המלצת שירות המבחן, להטיל על המבקש עונש מוחשי העשוי לסייע לו בהעמדת גבולות. על כל האמור, בית משפט השלום השית על המבקש מאסר בפועל לתקופה של חודש; מאסר על תנאי לתקופה של שישה חודשים, שלא יעבור במשך שלוש שנים עבירה של נהיגת רכב

בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה או עבירה של הפקרה לפי סעיף 64א לפקודת התעבורה או עבירות לפי תקנה 144 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961; פסילה בפועל מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של שלוש שנים; פסילה על תנאי למשך שלוש שנים מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של שישה חודשים; וקנס בסך 1,500 ש"ח.

7. הצדדים הגישו ערעור וערעור שכנגד לבית המשפט המחוזי. המבקש ערער הן על הכרעת דינו והן על גזר דינו של בית משפט השלום, ואילו המשיבה מצדה, ערערה על גובה העונש בלבד. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המבקש על הכרעת הדין וקבע, כי הרשעתו התבססה ברובה על ממצאי מהימנות אשר ערכאת הערעור איננה נוטה להתערב בהם. בית המשפט המחוזי קיבל חלקית את ערעור המשיבה על קולת העונש ודחה את ערעורו של המבקש על חומרתו. בית המשפט קבע, כי לנוכח נסיבות ביצוע העבירה, חומרתה ובחינת הפסיקה בנסיבות דומות למקרה שלפנינו, מתחם העונש הראוי נע בין מספר חודשי מאסר בפועל אשר ניתן להמירם לעבודות שירות לבין 24 חודשים מאסר בפועל. בבואו לקבוע את העונש בתוך המתחם שקל בית המשפט המחוזי לחומרה את עברו התעבורתי המכביד של המבקש, את העדר הפנמת חומרת מעשיו ואת אי-לקיחת האחריות מצדו. עם זאת, לנוכח גילו הצעיר של המבקש, העובדה כי זהו מאסרו הראשון, וחווה הדעת החיובית בעניינו של הממונה על עבודות שירות – הורה בית המשפט המחוזי, כי עונשו ירוצה בדרך של עבודות שירות. על כל האמור, בית המשפט המחוזי קבע, כי עונשו של המבקש ימוקם סמוך לגבול התחתון של מתחם הענישה וגזר עליו חמישה חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות. בנוסף, בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המשיבה בנוגע ליתר רכיבי גזר הדין, והותיר אותם על כנם.

הבקשה למתן רשות הערעור והתגובה לה

8. המבקש טוען כי לא היה מקום להרשיעו בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה שכן, לשיטתו, לא הוכח מעבר לספק סביר כי המתלוננים אכן נפגעו כתוצאה מהתאונה. לעניין גזר הדין, המבקש גורס כי המתחם שקבע בית המשפט המחוזי גבוה יתר על המידה וחורג ממדיניות הענישה הנהוגה. בנוסף, המבקש סבור כי בבחינת נסיבות ביצוע העבירה היה מקום להעניק משקל רב יותר לקולה לתוצאותיה הקלות של התאונה, ולכך שהוא אינו אחראי להתרחשותה. ביחס לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, המבקש טוען כי היה מקום ליחס משקל רב יותר לקולה לגילו הצעיר ולהעדר עברו הפלילי. לבסוף, המבקש גורס כי היה מקום להטיל עליו עונש פסילת רישיון הרבה יותר קצר, בעיקר בשל הפגיעה הצפויה של עונש זה בפרנסתו.

1. ביום 20.11.2015 הוגשה תגובת המשיבה לטענות המבקש. במסגרת תגובתה, המשיבה טוענת כי אין בבקשה כל יסוד מיוחד המצדיק את בחינתו של פסק הדין בגלגול שלישי. לעמדתה, המבקש חוזר על טענות שהעלה כבר בפני שתי הערכאות הקודמות אשר נתנו לטענות אלה מענה מפורט ומנומק כדבעי. כמו כן, המשיבה סבורה כי טענותיו של המבקש בנוגע לעבירת ההפקרה לאחר פגיעה הן טענות הנוגעות לממצאים עובדתיים אשר נידונו בערכאות הקודמות, ואין מקום לבחון אותם שוב במסגרת בקשה לרשות ערעור. לעניין העונש, המשיבה סבורה כי העונש שהוטל על המבקש הוא ראוי לנוכח כלל הנסיבות הקשורות ושאינן קשורות לביצוע העבירה, וכי הוא איננו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה.

דין והכרעה

2. עיינתי בבקשה, בתגובה לה, ובפסקי הדין של הערכאה הדיונית וערכאת הערעור, ואני סבור כי אין מקום להתערב בפסקי דינו של בית המשפט המחוזי. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם כן עולה טענה בעלת חשיבות כללית, בין משפטית ובין ציבורית (ראו: ר"ע 103/82 חנין חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982) (להלן: הלכת חנין חיפה)) או אם ישנם שיקולי צדק ייחודיים בנסיבות המקרה (ראו: רע"פ 5066/09 אוהיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)). בעניינינו, בקשת רשות הערעור אינה מעוררת שאלה משפטיות עקרוניות שכזו והמבקש אף לא טען לקיומה של עילה המצדיקה דיון ב"גלגול שלישי" בהתאם להלכת חנין חיפה. מעיון בבקשה עולה, כי מכלול טענותיו של המבקש נוגעות לעניינו הפרטני בלבד, אין מעלות כל סוגיה כללית או שיקולי צדק מיוחדים ומהוות חזרה על הטענות שהעלה הן בבית משפט השלום והן במסגרת ערעורו לבית המשפט המחוזי.

3. ערעורו של המבקש על הרשעתו בעבירת ההפקרה לאחר פגיעה מתמצה למעשה בטענה כי לא הוכח שמי מהמתלוננים נפגע כתוצאה מהתאונה. טענה זו – אשר עניינה בהשגה על ממצאי עובדה וממצאי מהימנות שקבעה הערכאה הדיונית – דינה להידחות. הלכה ידועה היא, כי ערכאת הערעור לא תתערב בממצאי מהימנות ובממצאים עובדתיים שנקבעו על-ידי הערכאה הדיונית, והיא תעשה כן רק במקרים חריגים, כאשר קיימות נסיבות מיוחדות (ראו: ע"פ 9308/12 עיסא נ' מדינת ישראל, פסקה 63 (30.7.2015); ע"פ 4519/11 שיחרזייב נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (4.5.2015)). הלכה זו יפה שבעתיים בעניינינו, שכן מקל וחומר הנטייה להתערב בממצאי עובדה ומהימנות במסגרת בקשה לרשות ערעור היא פחותה אף יותר (ראו לאחרונה דברי ברע"פ 6037/15 צדקה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (7.9.2015); וכן, רע"פ 8807/06 אבגנים נ' מדינת ישראל (16.1.2007)). ודוק: הלכה היא כי טענות הקשורות בממצאי עובדה ומהימנות אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור (רע"פ 4005/14 חיון נ' מדינת ישראל (26.8.2014)). אשר על כן, אינני מקבל את טענתו של המבקש לעניין הרשעתו בעבירת ההפקרה לאחר פגיעה.

4. יתר טענותיו של המבקש עוסקות בגזר דינו. הלכה היא כי טענות לעניין חומרת העונש אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (ראו: רע"פ 2275/15 אברמוב נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (5.5.2015); רע"פ 1174/97 רפאלי נ' מדינת ישראל (24.3.1997)). סבורני, כי המקרה הנוכחי אינו נמנה על אותם מקרים, וזאת בפרט לנוכח כך ששתי הערכאות הקודמות התייחסו לכלל הנסיבות הקשורות ושאין קשורות בביצוע העבירה באופן מפורט ומנומק. שתי הערכאות הקודמות גזרו את עונשו של המבקש לאחר שנתנו דעתן לכל הנסיבות עליהן הוא משליך את יהבו בבקשה זאת, ואינני רואה מקום להתערבות נוספת. אף לאחר עיון בפסקי דין אשר מתווים את מדיניות הענישה הנהוגה במקרים הדומים לעניינו של המבקש, לא מצאתי כי עונשו של המבקש חורג – ובוודאי שלא באופן קיצוני – ממדיניות הענישה המקובלת. אשר על כן, אין בידי לקבל את בקשת רשות הערעור.

5. סוף דבר, הבקשה נדחת. על המבקש להתייצב ביום 8.12.2015, לא יאוחר מהשעה 8:00, כשבדיו תעודת זהות, לשם תחילת ריצוי עונשו בעבודות שירות בתחנת משטרת טבריה, או על פי החלטת הממונה על עבודות השירות.

עותק מפסק דין זה יומצא לממונה על עבודות שירות.

ניתנה היום, י"ב בכסלו התשע"ו (24.11.2015).

ש ו פ ט